

Kitty Courbois, actrice en minnares van Hugo Claus, overleden

ROBIN BROOS

De Nederlandse actrice Kitty Courbois is zaterdag in Amsterdam overleden aan de gevolgen van een hersenbloeding. In Vlaanderen werd ze in de jaren 70 bekend als minnares van Hugo Claus. Courbois werd 79 jaar oud.

“Een onvergetelijke grande dame van het Nederlandse toneel.” Zo noemt de Vlaming Ivo van Hove, directeur van Toneelgroep Amsterdam, de zaterdag overleden actrice Kitty Courbois. Ze was vooral bekend bij onze noorderburen, waar ze theater met acteerwerk in films en tv-series afwisselde. Maar ook in Vlaanderen maakte ze naam, al was het maar omdat ze twee keer een verhouding had met schrijver Hugo Claus.

“De eerste keer dat ik verliefd op hem werd, was tijdens de toneelbewerking van zijn roman *Vrijdag*, eind jaren 60”, vertelde Courbois vorig jaar in *De Morgen*. “Hugo was toen getrouwd. Ik ook. Onze verhouding verliep dus stiekem. De tweede keer waren we beiden gescheiden. Toen kon onze affaire meer openheid verdragen.”

Laatste woord

Claus' roman *Het jaar van de kreeft* uit 1972 gaat over die eerste romance. Enkele jaren later werd dat boek ook verfilmd. “Ik ben destijds gevraagd om mezelf te spelen”, zei Courbois vorig jaar. “Ik heb geantwoord: ‘Alleen als Hugo *himself* mijn tegenspeler wordt, doe ik mee.’ Mijn variant op ‘nee, bedankt’ dus.” Uiteindelijk speelden Willeke van Ammelrooy en Rutger Hauer de rollen van Courbois en Claus.

Maar ook later had de actrice nog een markante rol in het werk van Hugo Claus. “Toen *Het verdriet van België* klaar was, riep hij door de kamer: ‘Kitty, wat moet volgens jou het laatste woord van deze roman worden, waar zullen we mee afsluiten?’ ‘Toch’, riep ik voor de grap terug.

Het was het eerste woord dat in me opkwam”, aldus Courbois. De betekenis van die ‘toch’ is lang debatstof geweest onder literatuurcritici.

Courbois debuteerde als actrice bij de Nederlandse Comedie en speelde vanaf 1971 bij verschillende gezelschappen. Sinds de oprichting van Toneelgroep Amsterdam in 1987 was ze er vaste speelster. Toen ze in 2001 de pensioenleeftijd had bereikt, vroeg de pas aangetreden directeur Ivo van Hove haar om toch te blijven. En dat is ze al die tijd blijven doen.

Courbois gaf Claus het slotwoord voor ‘Het verdriet van België’

© STEPHAN VANFLEREN

In 2015 speelde ze nog in de voorstelling *Kings of War*.

“Kitty Courbois was een eigenzinnige, bezielde vrouw die het toneel een onvergetelijk stempel meegaf”, zei Van Hove gisteren in een persmededeling van het gezelschap. “Een ensemblespeler pur sang die de kunst verstond om als geen ander moeiteloos tussen het theater, televisie, radio en film te balanceren. Een voorbeeld voor velen na haar.”

Lees ons laatste interview met Kitty Courbois op demorgen.be.